

Posudek vedoucího diplomové práce

Na téma: **Současný stav a perspektivy komoditních burz v České republice**
Autor: **RNDr. Richard Chvojka, CSc.**

Diplomová práce „*Současný stav a perspektivy komoditního burzovníctví v České republice*“ je zpracována na odborně velmi náročné téma, které je také velmi aktuální. V současnosti je problematika organizovaných trhů s komoditami velmi žhavou problematikou na klíčových mezinárodních trzích, to se týká jak průmyslových, tak zemědělských komodit.

V České republice tyto trendy bohužel pouze registrujeme. Již druhý rok se pracuje na přípravě nového zákona „*O komoditních burzách a komoditním obchodu*“, který by měl nahradit stávající zákon č. 229/1992 Sb., který je již zastaralý a nevyhovuje současným požadavkům jak na organizaci burzy, tak obchodování na regulovaných komoditních trzích. V současné době je zmíněný návrh zákona v mezirezortním řízení. V přípravě nové legislativy však není patrná snaha odpovědných resortů přizpůsobit se moderním trendům a umožnit v náročných podmínkách platnosti nové směrnice EU o finančních službách (MiFID) obchodování s komoditními deriváty a opcemi, což mimo jiné znamená vyřešit problematiku „*postavení obchodníka s komoditami*“ v obchodech s deriváty a jeho kapitálovou přiměřenost.

Diplomová práce má celkový rozsah 54 stran a je logicky členěna na úvod, pět kapitol a závěr. Práce obsahuje odkazy na zdroje a seznam použité literatury. Po formální stránce je zpracována standardně a odpovídá obvyklým nárokům na diplomovou práci.

V „*Úvodu*“ práce se diplomat věnuje komentáři ke struktuře, ale zabývá se též problematikou volby tématu. V závěru se autor také věnuje stručnému rozboru cílů diplomové práce.

První kapitola „*Obecně o historii komoditních burz*“ je zaměřena především na historii. Kapitola proto má převážně deskriptivní charakter a zahrnuje vývoj komoditního burzovníctví od 12. století až po současnost. Autor také v této kapitole vyložil základní pojmy v oblasti burzovníctví.

Druhá kapitola „*Právní úprava komoditních burz*“, je orientována jak na historické prameny burzovního práva, tak na rozbor stávající právní úpravy komoditního burzovníctví, tj. na zákon č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách v aktuálním znění. Autor diplomové práce věnuje oprávněně pozornost zejména problematice obchodování na komoditních burzách, tj. znakům burzovních obchodů, burzovnímu shromáždění, účastníkům burzovních obchodů, vyloučení z burzovního obchodu, burzovním dohodcům apod. Stranou zájmu diplomanta nezůstává ani kotace a cenová evidence či problematika burzovního rozhodčího soudu.

Třetí kapitola „*Současný stav burzovníctví v České republice*“ je věnována popisu institucí komoditních burz, které v současnosti působí na regulovaném komoditním trhu v České republice. V ČR máme v současnosti osm burzovních subjektů, které obdržely od kompetentních ústředních orgánů státní správy (regulátorů trhu) státní povolení k organizaci obchodů s komoditami. Reálnou činnost vyvíjí pět komoditních burz, přičemž tři organizují trh se zemědělskými komoditami a dvě trh s průmyslovými komoditami. I přes to, že tři komoditní burzy v současnosti nevyvíjí obchodní činnost, tak v ČR na rozsah trhu s komoditami je subjektů poměrně značné množství. Autor se v diplomové práci zabývá burzami, která rozvíjí svou činnost v různých regionech a jejich zaměření, resp. specializace je částečně odlišná. V Charakteristice, každé burzy uvádí klíčové informace, tj. kdy burza

vznikla, kdy bylo vydáno státní povolení, kdy začala obchodovat a jak se vyvíjí jejich předmět obchodování. Zároveň autor uvádí klíčové informace z burzovních pravidel konkrétní burzy. Tato část je zpracována velmi přehledně a srozumitelně.

Čtvrtá kapitola „*Další perspektivy rozvoje komoditních burz v České republice*“ je zaměřena na výhled, resp. dlouhodobou strategii rozvoje komoditního burzovníctví. Autor přesvědčivě, s odborným přehledem, zpracovává jednotlivé klíčové mezníky rozvoje komoditního burzovníctví v budoucnosti, přičemž se opírá o základní rozvojové trendy: koncentraci, specializaci, posílení institucionální báze organizace komoditních trhů, transparentnosti, flexibility a posílení kontroly organizovaných obchodů ze strany veřejnosti. To jsou obecné trendy rozvoje burzovníctví nejen komoditního a nejenom v ČR. Tyto trendy diplomant rozpracoval do konkrétních rozvojových trendů komoditního burzovníctví v Česku, přičemž v potaz bere stupeň rozvoje organizovaných komoditních trhů v ČR.

Pátá kapitola „*Moderní legislativa jako základní předpoklad fungování organizovaného komoditního trhu*“ je věnována problematice přípravy nového zákona, který bude reglementovat oblast komoditního burzovníctví. V této části se vyskytují drobné nepřesnosti: není možné ztotožnit regulátora a jeho roli s úlohou státního dozoru, tj. redukovat vše na činnost burzovního komisaře a není možné ztotožnit státní povolení s koncesí ani s licencí. Autoři návrhu nového zákona o komoditních burzách se v mnohém nechali inspirovat zákonem č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, avšak v oblasti obchodování je komoditní trh značně odlišnější jak rozsahem, tak předmětem obchodování, tj. komoditou, která nemá ideální, ale relativní zastupitelnost. Je škoda, že této oblasti nevěnoval diplomant větší pozornost, například vztahu akcionářského a členského principu, právní úpravě nových trhů s neinvestičními cennými papíry – skladními a skladovými listy, komoditními deriváty, opcemi apod.

V „*Závěru*“ diplomant jednak shrnul diplomovou práci a zároveň uvádí nejdůležitější závěry, které samostatně vyvodil. Autor práce zcela oprávněně vidí meritum v posilování základních funkcí burzy, tj. v rozvoji funkce alokační, cenotvorné (informační), stimulační a pokud se rozvinou i burzovní trhy s komoditními deriváty je možné rozvinout i funkci spekulaci a zajišťovací. S těmito závěry s ohledem na rozvinutost organizovaných komoditních trhů v České republice lze jenom souhlasit.

Diplomová práce je i přes drobné kritické připomínky zpracována **na velmi dobré úrovni**. Diplomovou práci pana RNDr. Richarda Chvojky, CSc. „*Současný stav a perspektivy komoditního burzovníctví v České republice*“ **doporučuji k obhajobě**.

V průběhu ústní obhajoby žádám diplomanta, aby odpověděl na tyto otázky:

1. Začátkem roku vstoupí v platnost směrnice EU o finančních službách. Jak tento fakt ovlivní připravovaný návrh nového zákona o komoditních burzách a komoditním obchodu?
2. V případě, že budou obchodovány zemědělské skladní listy na komoditních burzách měly by výhledově obchodovány na organizovaných trzích jako komodity nebo cenné papíry?
3. Co v současnosti zabraňuje rozvoji obchodů se zemědělskými skladními listy na komoditních burzách v ČR?

V Praze dne 27. října 2006

PhDr. Mgr. Pavél Sáknička, Ph.D.
vedoucí diplomové práce